

Sygn. akt IV U 1447/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Krzywonos
Protokolant:	st. sekr. sądowy Maria Misiuda

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2020 r.

sprawy C. K.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w R.

o ustalenie obowiązku ubezpieczenia

na skutek odwołania C. K.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w R.

z dnia 3 czerwca 2019

znak : (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt IV U 1447/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 30 stycznia 2020 r.

Decyzją z dnia 3 czerwca 2019 r., znak: (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w R., działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników i ustawy z 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego, po rozpoznaniu wniosku C. K. w pkt I odmówił stwierdzenia ustania ubezpieczenia społecznego rolników w/w z mocy ustawy w okresie od 1 czerwca 1999 r. do 30 września 2001 r., a w pkt II umorzył postępowanie administracyjne w części dotyczącej stwierdzenia ustania ubezpieczenia społecznego rolników w/w z mocy ustawy w okresie od 1 marca 1994 r. do 31 maja 1999 r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, iż w świetle przepisów ustawy o ubezpieczeniu społeczny rolników, w brzmieniu obowiązującym w okresie objętym rozstrzygnięciem, obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu rolników podlegał rolnik, którego gospodarstwo obejmowało obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny, który nie podlegał innemu ubezpieczeniu i nie miał ustalonego prawa do emerytury lub renty. Na podstawie decyzji Powiatowego Urzędu Pracy w L. wnioskodawca nabył prawo do zasiłku przedemerytalnego od dnia 1

czerwca 1999 r. Okres pobierania tego świadczenia nie był jednak okresem składkowym i nie mógł być traktowany jako okres innego ubezpieczenia społecznego. Z tych też względów organ rentowy uznał, że brak jest podstaw do wyłączenia wnioskodawcy z ubezpieczenia społecznego rolników od 1 czerwca 1999 r. do 30 września 2001 r.

Dodał, że umorzenie w pkt II decyzji, postępowania administracyjnego w części dotyczącej stwierdzenia ustania ubezpieczenia społecznego rolników wnioskodawcy z mocy ustawy w okresie od 1 marca 1994 r. do 31 maja 1999 r. jako bezprzedmiotowego, łączy się z ustaleniem, że w określonym czasie C. K. pozostawał w zatrudnieniu, a zatem nie podlegał ubezpieczeniu rolników.

C. K. złożył odwołanie od powyższej decyzji. Zarzucił błędne przyjęcie przez organ rentowy, iż okres pobierania przez niego zasiłku przedemerytalnego nie jest okresem, w którym nie podlegał on ubezpieczeniu społecznemu rolników – w ramach wyłączenia określonego treścią art. 6 ust. 10 c ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Decyzją z 27 lipca 1999 r. C. K., jako rolnik, którego gospodarstwo rolne obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego, został objęty ubezpieczeniem społecznym rolników z mocy ustawy, w pełnym zakresie, od 1 czerwca 1999 r. Poprzednio – do 31 maja 1999 r. zatrudniony był w Spółdzielni Produkcyjno – Usługowej (...) i z tego tytułu podlegał ubezpieczeniom społecznym w ZUS.

Kolejną decyzją z 30 grudnia 2003 r. wnioskodawca został wyłączony z ubezpieczenia rolników od 1 października 2001 r., w związku z ustaleniem, iż zaprzestał on prowadzenia gospodarstwa rolnego i hodowli.

Decyzją z dnia 10 czerwca 1999 r. Powiatowy Urząd Pracy w L. przyznał C. K. od dnia 11 czerwca 1999 r. zasiłek przedemerytalny.

Jak wynika z akt organu rentowego, pismem z 15 lipca 1999 r. zwracał się on do C. K. o zgłoszenie w KRUS celem ubezpieczenia. Poinformował go wówczas, że „osoba zarejestrowana z prawem do świadczenia przedemerytalnego i posiadająca gospodarstwo rolne powyżej 1 ha przeliczeniowego podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu rolników”. Zgodnie z obowiązującymi w tym czasie regulacjami prawnymi okres pobierania zasiłku przedemerytalnego nie był traktowany jako okres podlegania innemu ubezpieczeniu wyłączający podleganie ubezpieczeniu rolników.

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach organu rentowego. Treść ich i forma nie budziły wątpliwości.

M. - prawną podstawę oceny roszczeń C. K. w przedmiotowej sprawie stanowiły przepisy obowiązujące od 1 stycznia 1991 r. ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, w brzmieniu mającym zastosowanie w latach 1999 – 2001, gdyż spór dotyczył tego okresu.

W świetle powołanej regulacji, z mocy ustawy rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu, podlegają jedynie osoby wymienione w art. 7 i 16, a to przy zastrzeżeniu, że nie podlegają w tym czasie innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie mają ustalonego prawa do emerytury lub renty. Dodać trzeba w tym miejscu, że według treści art. 7 i art. 16 ustawy, rolnicze ubezpieczenie emerytalno-rentowe, wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie nie ma zastosowania, gdy rolnik lub domownik podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu. Powołane przepisy nie stwarzają możliwości wyboru ubezpieczenia, wręcz przeciwnie, pozwalają na objęcie ubezpieczeniem rolniczym tylko wtedy, gdy nie istnieje inny tytuł ubezpieczenia. Reguła ta skutkuje automatyzmem, polegającym na wykluczeniu z mocy prawa z ubezpieczenia rolniczego w razie podjęcia aktywności skutkującej objęciem "innym ubezpieczeniem

społecznym" (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 12 lipca 2018 r. II AUa 1198/17 lex nr 2570963) lub nabycia emerytury lub renty.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy w brzmieniu obowiązującym do 1 maja 2004r., ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu podlegał z mocy ustawy:

- 1) rolnik, którego gospodarstwo obejmowało obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny,
- 2) domownik rolnika, o którym mowa w pkt 1

jeżeli ten rolnik lub domownik nie podlegał innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie miał ustalonego prawa do emerytury lub renty.

Rozwiązanie tożsame przewidywał art. 16 w zakresie ubezpieczenia emerytalno – rentowego.

Ustawa powyższa w art. 6 zawierającym definicje ustawowe - określenia znaczenia pojęć i zwrotów, którymi posługuje się ustawa, w pkt 10 stanowiła jednocześnie, że ilekroć w ustawie jest mowa o emeryturze lub rencie - rozumie się przez to odpowiednie świadczenie, przyznane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie ustaw powołanych w art. 99 i 122 albo innych przepisów regulujących świadczenia emerytalno-rentowe dla rolników.

Przepis natomiast, który stanowi podstawę roszczenia C. K. (stwierdzenia ustania ubezpieczenia rolniczego) tj. art. 6 pkt 10c ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, na który też powołuje się w/w w złożonym odwołaniu, wprowadzony został do ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników od dnia 2 maja 2004 r. ustawą z dnia 2 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 91, poz. 873). Ustawodawca zdefiniował w tym przepisie, że przez ustalone prawo do emerytury lub renty - rozumie się ustalone prawo do emerytury lub renty z ubezpieczenia albo ustalone prawo do emerytury lub renty na podstawie przepisów emerytalnych lub innych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym, a także ustalone prawo do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, przyznanego na podstawie przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, oraz świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej.

Tym samym wyłączono wówczas z ubezpieczenia społecznego rolników m.in. osoby pobierające zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne przyznane na podstawie przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

Dopiero zatem od 2 maja 2004 r. pojawiło się pojęcie prawa do zasiłku przedemerytalnego w zapisie ustawowym art. 6, a zatem dopiero od tej daty posiadanie prawa do zasiłku wyłączało podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Tymczasem spór w niniejszej sprawie koncentrował się wokół okresu od 1 czerwca 1999 r. do 30 września 2001 r. Obowiązujące w tym okresie przepisy nie przewidywały takiego rozwiązania. Dlatego też stwierdzić należy, że w okresie uprawnienia do zasiłku przedemerytalnego wnioskodawca C. K. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników, tak jak to ustalił i przyjął organ rentowy w zaskarżonej decyzji.

W ocenie Sądu Okręgowego decyzja Prezesa KRUS z 3 czerwca 2019 r. jest prawidłowa, a zatem odwołanie od niej złożone przez C. K., w myśl art. 477¹⁴ § 1 kpc, podlegało oddaleniu.